

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

Këshilli Gjyqësor i Kosovës
Sudski Savet Kosova - Kosovo Judicial Council

PANELI PËR LIRIM ME KUSHT
ODBOR ZA USLOVNI OTPUST - CONDITIONAL RELEASE PANEL

GODIŠNJI IZVEŠTAJ RADA
ODBORA ZA USLOVNI OTPUST
TOKOM 2023. GODINE

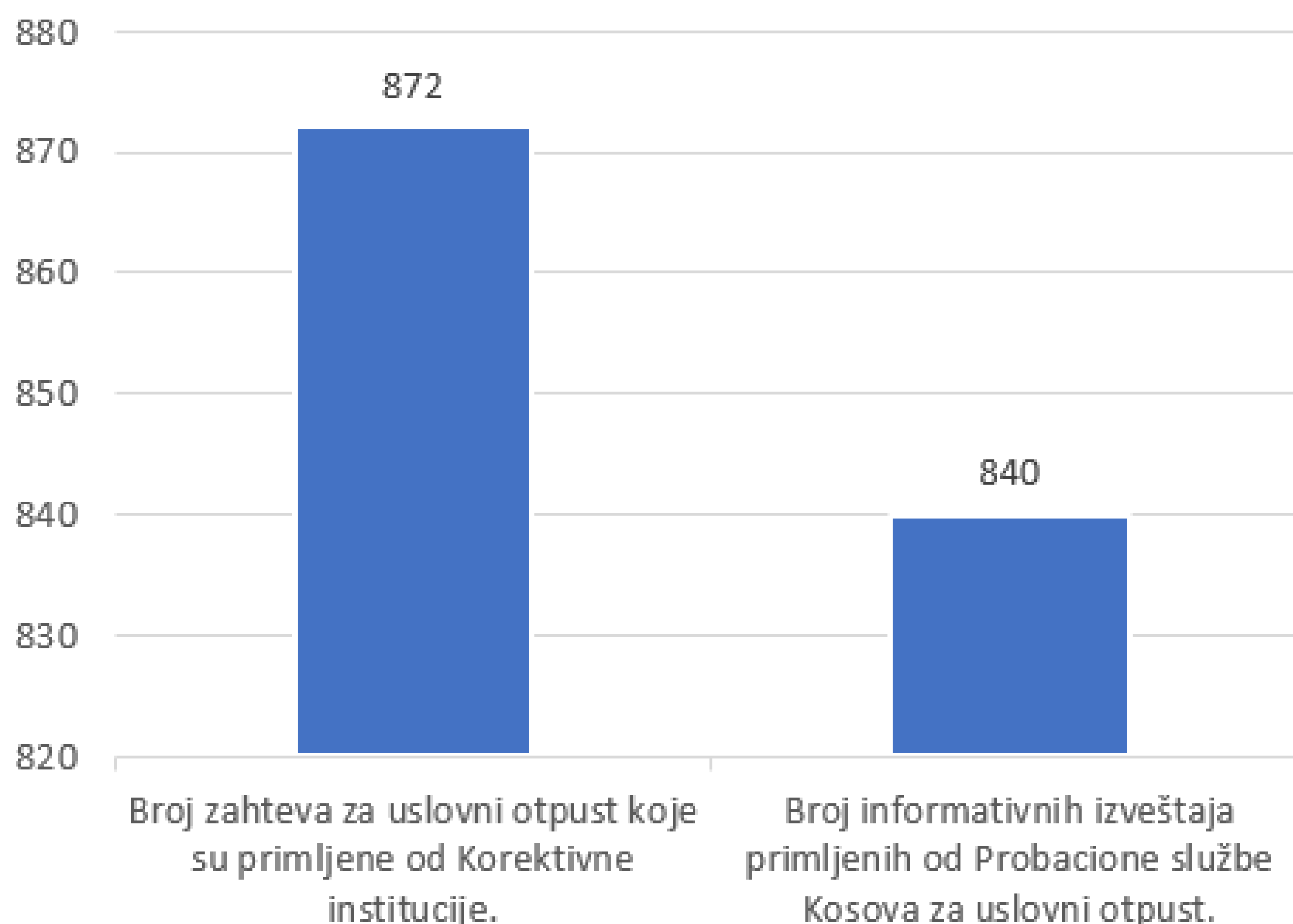
AKTIVNOSTI ODBORA ZA USLOVNI OTPUST

Stupanjem na snagu Zakona br. 08/L-132 za izvršenje krivičnih sankcija, između ostalog, promenjen je i sastav članova odbora, na taj način da sastav odbora sada treba biti tri (3) člana sa mandatom od dve (2) godine, bez prava na ponovni izbor, a članovi trebaju biti: jedan (1) član sudija Vrhovnog suda, jedan (1) član sudija Apelacionog suda i jedan (1) službenik iz Ministarstva Pravde. Dok je 2023. godine, prestankom mandata člana iz reda sudija Osnovnog suda u Prištini, nakon zakonskih izmena u pogledu sastava članova odbora, član iz reda Osnovnog suda u Prištini zamenjuje se odslužbenice Ministarstva pravde imenovane od ministra pravde.

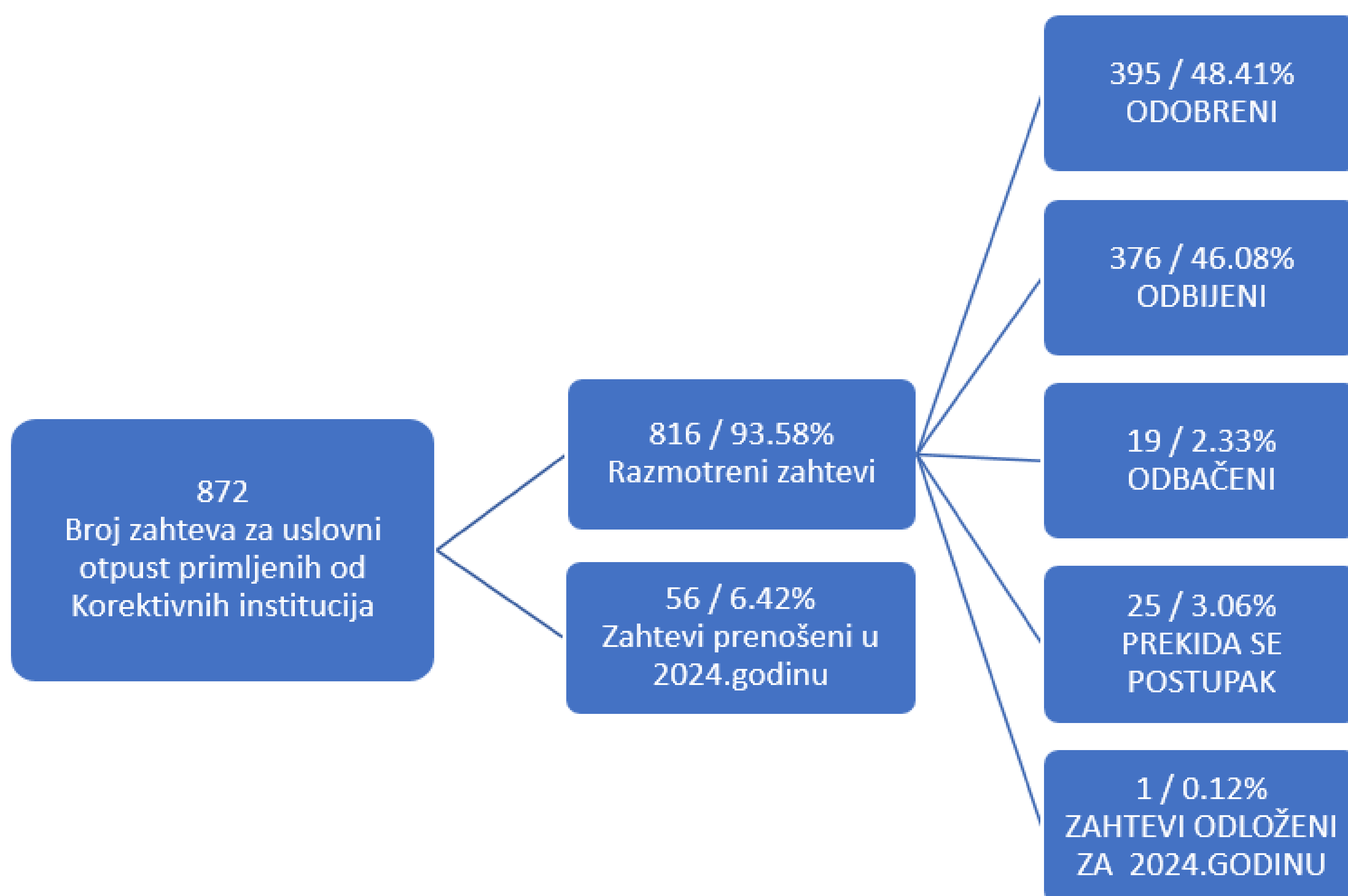
Odbor za uslovni otpust, tokom održavanja saslušanja i analiziranja zahteva za uslovni otpust, uzelo je u obzir uslove definisane Krivičnim zakonikom Republike Kosova, uključujući kriterijume predviđene Pravilnikom 01/39 o organizaciji i funkcionisanju Odbora za uslovni otpust. Osuđeno lice može biti pušteno na slobodu pod uslovom prema članu 90. KZRK-α, koji pripada stavu 2. ovog zakonika, koji predviđa da:

„Lice osuđeno za krivično delo za koje je predviđena kazna zatvora od najmanje pet (5) godina može biti pušteno na uslovni otpust nakon izdržane dve trećine (2/3) izrečene kazne. Za druga krivična dela osuđeno lice se može pustiti na uslovni otpust nakon izdržane polovine izrečene kazne“. Za lica osuđena sa zatvorom za maloletnike, primenjuju se odredbe Zakonika o pravdi za maloletnike. Dakle, uslovni otpust prema odredbama zakona je mogućnost a ne mera koja se prihvata automatski način.

Takođe, Odbor je tokom razmatranja zahteva za uslovni otpust ocenilo dosije osuđenika, zbirne izveštaje koje je sačinila Korektivna služba Kosova, kako je definisano u članu 166. Zakona br. 08/L-132 o izvršenju krivičnih sankcija i Pravilnika o organizaciji i funkcionisanju Odbora za uslovni otpust.

Odbor za uslovni otpust od 2022. godine preneo je sto deset (110) zahteva, dok je 2023. godine primio i sedamsto šezdeset dva (762) nova zahteva, čime je ukupan broj porastao na osamsto sedamdeset dva (872) zahteva za razmatranje. Ovo povećanje je primoralo da se organizuje pedeset pet (55) ročišta, u kom slučaju je razmotreno osamsto šesnaest (816) zahteva za uslovni otpust koje su podneli osuđeni preko korektivnih institucija. U vezi sa ovim zahtevima osuđenih, odbor je tokom 2023. godine odlučio kao sledeće:

Od ukupno osamsto sedamdeset i dva (872) zahteva za uslovni otpust, osamsto šesnaest (816) su razmotreni od strane odbora, što je 93.58% od ukupno primljenih zahteva. Od ukupno razmotrenih zahteva odobreno je trista devedeset pet (395) tj. (48.41%), dok je odbijeno njih trista sedamdeset i šest (376) tj. (46,08%). U zavisnosti od ispunjenosti uslova zahteva, odbor je doneo i odluke o odbacivanju zahteva, od kojih je devetnaest (19) odbačeno (2.33%), dok je za dvadeset pet (25) postupak obustavljen iz razloga da su isti nakon podnošenja zahteva za uslovni otpust za ove osuđene sudovi doneli rešenje o prevremenom puštanju sa izdržavanja kazne. Odbor je za ovu godinu imala samo jedan zahtev za razmatranje, ali je iz proceduralnih razloga odložena za preispitivanje za 2024. godinu.

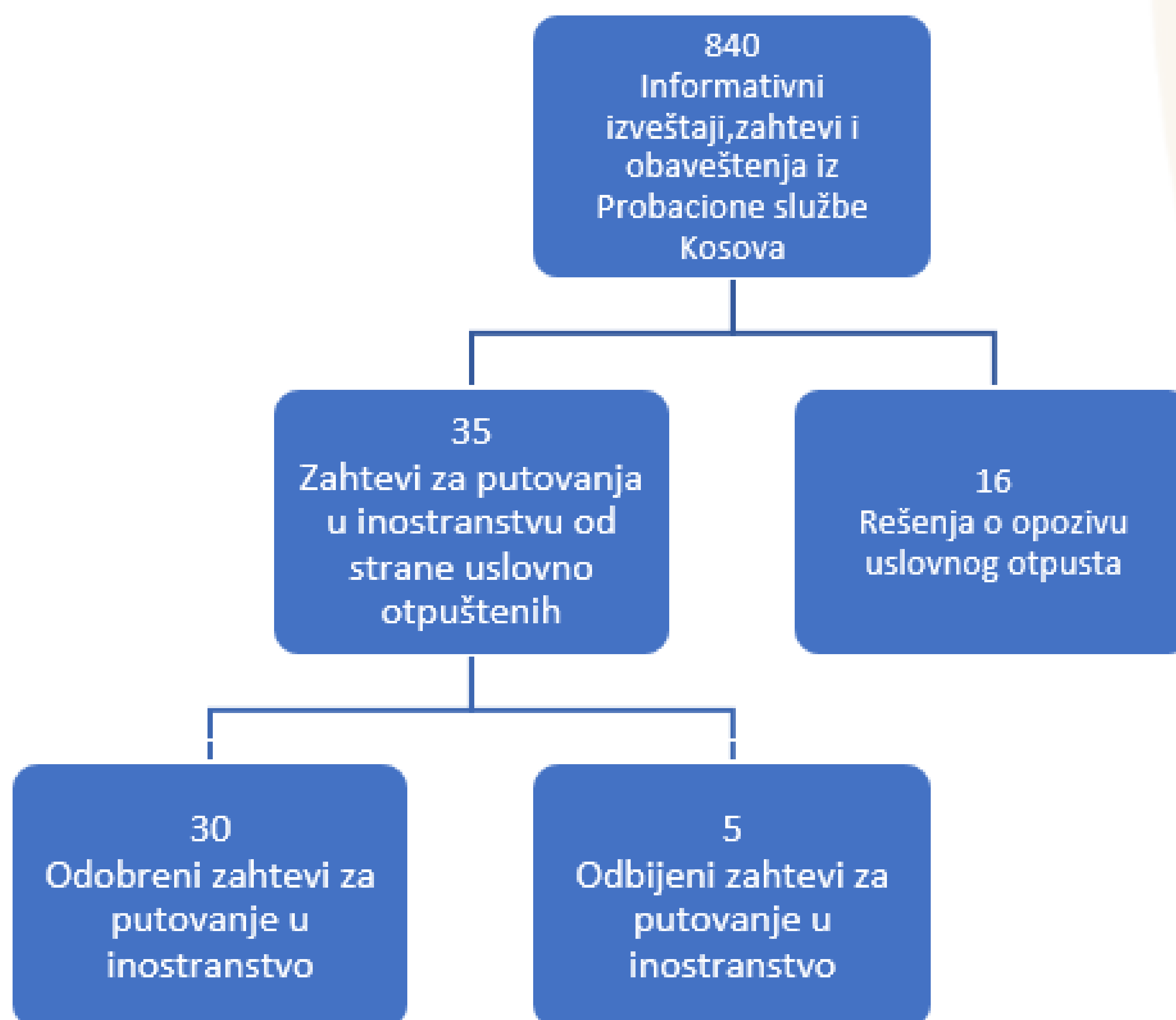
Takođe, od ukupno osamsto šesnaest (816) zahteva, osam (8) dolazi iz Korektivne službe za žene i dvanaest (12) iz Korektivne službe za maloletnike. Analiza ovih slučajeva može dati detaljniji pogled na izazove i probleme ove dve kategorije u procesu uslovnog otpusta.

Prema Zakonu br. 08/L-132 o izvršenju krivičnih sankcija, odbijanje zahteva za uslovni otpust se ne smatra konačnim jer je zakonom predviđeno da se u slučaju odbijanja zahteva za uslovni otpust zakazuje i ponovno razmatranje, kao mera za motivisanje osuđenog lica za rehabilitaciju i resocijalizaciju, sa ciljem njegovog/njene reintegracije u porodični i društveni krug. Rok za ponovno razmatranje zahteva određen je odlukom Odbora za uslovni otpust, a zahtev za ponovno razmatranje se ne može podneti ranije od tri (3) meseca, ali ne duže od dvanaest (12) meseci od prethodnog razmatranja.

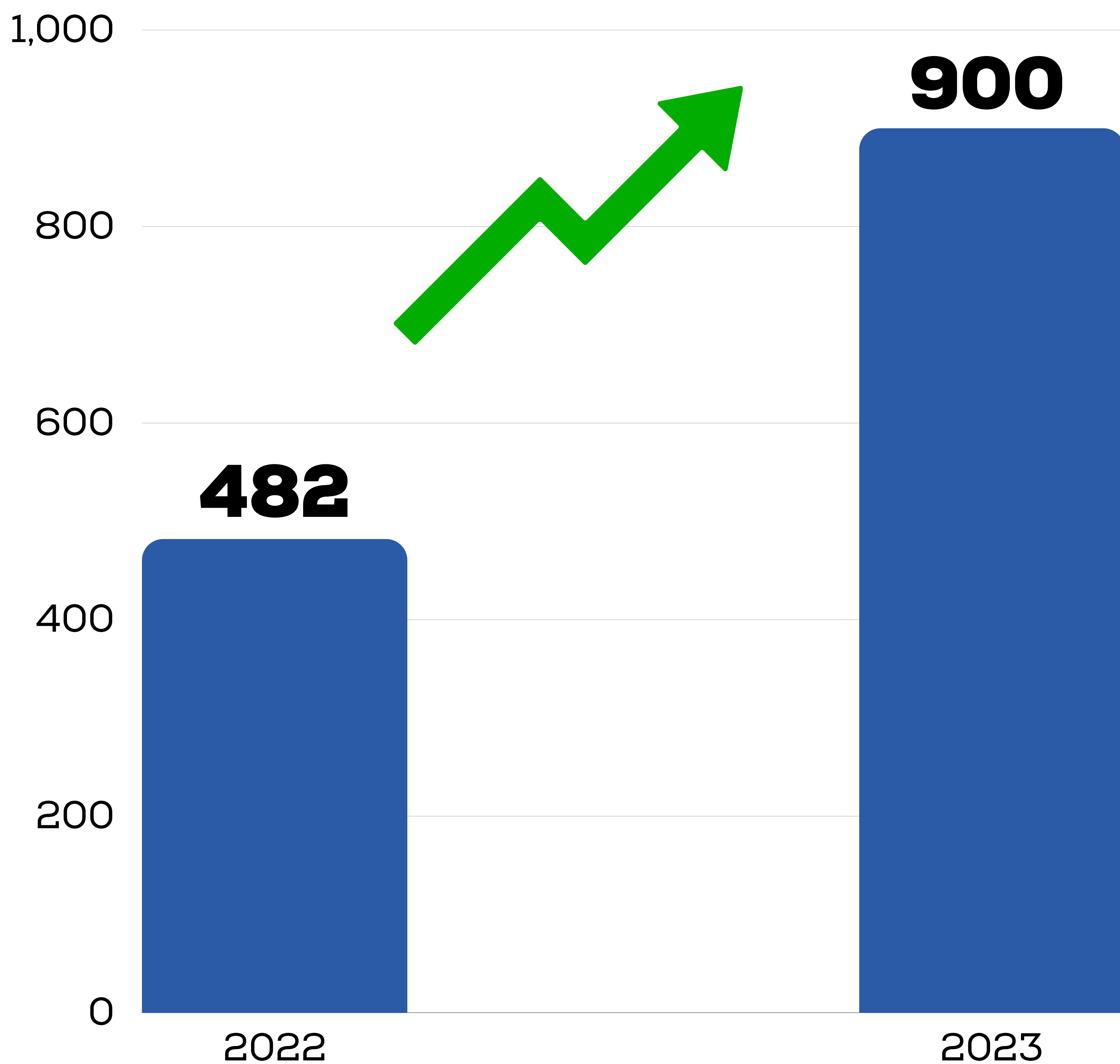
Stupanjem na snagu Zakona br. 08/L-132 o izvršenju krivičnih sankcija, predviđa pravo žalbe stranke koja je nezadovoljna odlukom Odbora za uslovni otpust, direktno Vrhovnom sudu, gde je tokom ovog perioda, odbor razmotrio četrdeset devet (49) dosijea koji su sa žalbom prosleđeni Vrhovnom sudu Kosova. To pokazuje da je postojao značajan broj predmeta na koje je uložena žalba najvišoj sudskoj instanci.

Tokom 2023. godine, Komisija za uslovni otpust je pažljivo analizirala osamsto četrdeset (840) informativnih izveštaja Kosovske probacione službe, koji su dali detaljan pregled ponašanja i ispunjavanja uslova od strane lica puštenih na uslovnu slobodu. U tom kontekstu, uz informativne izveštaje, dobili smo i zahteve za putovanje u inostranstvo podnetih od uslovno otpuštenih, Odbor je odobrila trideset (30) zahteva za putovanje u inostranstvo, dok je pet (5) zahteva odbijeno.

U vezi sa neizvršavanjem obaveza uslovno otpuštenih, Odbor je preduzelo meru ukidanja šesnaest (16) ranijih rešenja. Ovo označava trenutnu reakciju u slučajevima kada pojedinci nisu poštovali obaveze koje su postavljene od odbora.

Tokom 2023. godine, Veće za uslovni otpust je uspelo da poveća broj odluka objavljenih na zvaničnom sajtu Sudskog saveta Kosova za 87 odsto u odnosu na 2022. godinu.

Imajući u vidu transparentnost i javno obaveštenje u vezi sa radom odbora, isti je objavio devet stotina (900) rešenja na zvaničnoj stranici Sudskog saveta Kosova (SSK), tokom 2023. godine. Ova akcija, koji naglašava posvećenost odbora da proces donošenja odluka bude jasniji i razumljiviji za javnost.

Dok što se tiče 2023. godine, odbor je nastavio sa davanjem odgovora ovlašćenim licima osuđenika koji se nalaze na izdržavanju kazne u korektivnim institucijama na njihove zahteve o informacijama u elektronskoj formi preko Kancelarije za informisanje medija SSK-a i fizičkih podnesaka koje je odbor primio.

Na 318. sastanku SSK-a, usvojen je Pravilnik br. 12/2023 o radu Odbora za uslovni otpust, koji ima za cilj da pruži neophodna uputstva svim učesnicima u postupku uslovnog otpusta, kao i najnovije zakonske izmene, odnosno usvajanje novog Zakona o izvršenju krivičnih sankcija učinilo je neophodnim preispitivanje trenutnog pravilnika i objašnjenje uputstva za Odbor, Korektivne službe i Probacionu službu, u cilju poboljšanja proceduralnih praznina i obezbeđivanja efektivnog obavljanja njihovih dužnosti.

U cilju povećanja efikasnosti i profesionalnog tretmana zahteva po međunarodnim standardima za osuđenike koji ispunjavaju uslove da njihov predmet rešava odbor, nepotrebno je, između ostalog, menjati dva važna pitanja u pravilniku:

-rok za podnošenje zahteva za uslovni otpust i zahteva za preispitivanje, pri čemu je sa trideset (30) dana skraćen na sedam (7) dana i

-rok za razmatranje zahteva od strane Odbora od tri (3) meseca do dva (2) meseca.

Predviđena izmena u pravilniku usvojenoj u SSK-u će takođe uticati na broj zahteva koji će se prenositi iz godine u godinu zbog izmene rokova za njihovo podnošenje na razmatranje i ponovno razmatranje.

Takođe, stupanjem na snagu Zakona br. 08/L-194 za Centralni sistem krivične evidencije Kosova, ovaj sistem koji održava bazu podataka za registre kazne, predviđena je obaveza odbora da sva odobrenarešenja o uslovnom otpustu registruju u sistemu krivične evidencije. S obzirom na to da odbor donosi i odluke o opozivu uslovnog otpusta, u usvojenom pravilniku 21. decembra 2023. godine, predviđeno je da se, pored odobrenih rešenja, ukidaju i rešenja o opozivu uslovno otpuštenih lica.

SARADNJA SA KOREKTIVNOM SLUŽBOM KOSOVA

U cilju saradnje sa Kosovskom korektivnom službom i povećanja efikasnosti i profesionalizma u rešavanju zahteva za uslovni otpust, Odbor je tokom 2023. godine održao sastanke sa direktorom Korektivne službe Kosova i direktorima korektivnih institucija, što je rezultiralo i posetama Odbora u korektivne službe. Ove posete su dale priliku da Odbor na terenu oceni kako se sprovode pravilnici i standardi, kao i da oceni opštu situaciju u ovim prostorijama.

Posete Odbora za uslovni otpust korektivnim institucijama predstavljaju ključni aspekt njenog uključivanja i praćenja delatnosti. Tokom ovih poseta, Odbor je imao za cilj da razvije pravičnu i nezavisnu procenu uslova, tretmana i prava zatvorenika u ovim institucijama.

Tokom ovih poseta, Odbor je pratila detaljan pristup stvarnosti korektivnim institucijama, razgovarajući sa osobljem, odnosno sa socijalnim i korektivnim službenicima i pregledajući relevantnu dokumentaciju. Ovaj proces ocenjivanja na terenu omogućio je komisiji da identifikuje konkretna pitanja, razgovara o izazovima i predloži neophodne mere za poboljšanje.

Posete korektivnim institucijama poslužile su kao efikasan alat za praćenje i ocenjivanje sprovođenja pravila i procedura, doprinoseći tako garantovanju pravednog i urednog tretmana osuđenih lica. Ovaj proces takođe promovise transparentnost i odgovornost prema javnosti, čineći Odbor efikasnim nadzornim mehanizmom u oblasti krivičnog pravosuđa na Kosovu.

SARADNJA SA PROBACIONOM SLUŽBOM KOSOVA

Saradnja sa Probacionom službom Kosova je još jedan ključni aspekt funkcionisanja Odbora za uslovni otpust. Tokom 2023. godine, ova saradnja je uključila razmatranje 840 početnih, periodičnih i završnih izveštaja, uključujući i druge zahteve podnete od strane uslovno otpuštenih preko Probacione službe Kosova. Ova saradnja je poslužila kao važan izvor informacija za odbor, pružajući detaljnu perspektivu o ponašanju i usklađenosti pojedinaca kojima je odobren uslovni otpust.

Stalna saradnja sa Probacionom službom je ključna za obezbeđivanje temeljne i poštene analize različitih situacija, doprinoseći poboljšanju procesa uslovnog otpusta.

Izazov odbora i Probacione službe istovremeno ostaje uslovni otpust lica sa stranim državljanstvom, koja su ispunila uslove za uslovni otpust. Tokom 2023. godine, odbor je imalo zahteve uglavnom od građana Republike Albanije za prenos nadzora sa Probacione službe Kosova na Probacionu službu Republike Kosova, da uprkos sporazumu o međunarodnoj pravnoj saradnji po ovim pitanjima, ista u praksi ne nalazi primenu. Stoga je od strane odbora kako na sastanku sa ministrom pravde, tako i preko predstavnika Ministarstva pravde, odnosno člana odbora, data preporuka da se ovaj sporazum revidira u njegovom praktičnom aspektu.